

REFERAT Miljø- og teknikudvalget 2022-2025 d. 07-01-2025

Mødedato Tirsdag d. 07. januar 2025 kl. 16:00

Mødested D.2.58

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om Genværket.....	4
Grøn Trepert - Udpegning af politisk repræsentation i de Lokale Grønne treparter.....	6
Orientering om resultat af undersøgelse af Alling Å.....	8
Ansøgning om nedrivning - Laksegade 15, 8930 Randers NØ.....	10
Opdatering af kompetenceplanen 2024.....	13
Anmodning fra Karen Lagoni, Socialdemokratiet, vedr. den grønne trepart.....	15
Gensidig orientering.....	16

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Godkendt.

Intet forfald til mødet.

Punkt 2: Orientering om Genværket

07.00.00-K04-1-22

Resumé

Randers Byråd godkendte, den 5. december 2022, Randers Kommunes Ressource- og affaldsplan 2027. Som en del af planen indgår en vision om at skabe et handelssted med fokus på direkte genbrug, formidling og erhvervslivet.

Nærværende sag er en opfølgning på planens punkt om et handelssted (Genværket), og omfatter forslag til en procesplan for kvalificeringen af forskellige scenariebeskrivelser. Procesplanen involverer uformelle dialoger med potentielle private og institutionelle investorer og/eller driftsoperatører, der formodes at kunne bidrage til kvalificering af beskrivelserne.

Miljø- og teknikudvalget skal træffes beslutning om, hvorvidt der skal arbejdes videre med kvalificeringen af forskellige scenariebeskrivelser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at procesplanen for kvalificeringen af de forskellige scenariebeskrivelser godkendes.

Beslutning

Forkastet med 3 stemmer for og 4 stemmer imod. For stemte Bo Vestergaard, Karen Lagoni og Christian Engelbrecht.

Jens Peter Hansen stillede ændringsforslag om, at udvalget godkender procesplanen med den ændring at udtage ejerskabskonstruktionen med 100 % kommunalt ejerskab. Godkendt med 4 stemmer for og 3 imod. Imod stemte Bo Vestergaard, Karen Lagoni og Christian Engelbrecht.

Bo Vestergaard begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Sagsfremstilling

Som en del af Randers Kommunes Ressource- og affaldsplan 2027 blev visionen om at skabe et handelssted med fokus på direkte genbrug, formidling og erhvervslivet godkendt. Under arbejdstitlen *Genværket* er der arbejdet videre med et projekt, der har til formål at skabe et formidlings- og genkøbscenter, der forebygger at genstande bliver til affald og fremmer genbrug for en bæredygtig udvikling af samfundet.

Forvaltningen har i den efterfølgende periode arbejdet på at realisere visionen. I processen har der været benyttet eksterne rådgivere, der har foretaget en vurdering af det juridiske grundlag for at finansiere Genværket og mulige ejerskabskonstruktioner af Genværket.

En eventuel etablering af Genværket hviler på flere juridiske grundlag, herunder:

Miljøbeskyttelsesloven:

Denne lov giver kommuner pligt til at håndtere affald og til at fremme affaldsforebyggelse. Affaldshierarkiet som fastsat i Miljøbeskyttelseslovens §6b har "Affaldsforebyggelse" som vigtigste prioritet.

Kommunalfuldmagten:

Ifølge denne må kommuner varetage opgaver af offentlig interesse, herunder affaldshåndtering og relaterede miljøopgaver. Det vurderes, at det er en tilladt opgave at fremme affaldsforebyggelse jf. Miljøbeskyttelsesloven.

Affaldsaktørbekendtgørelsen:

Denne bekendtgørelse fastlægger kommunens mulighed for at finansiere en række opgaver relateret til kommunernes varetagelse af affald via affaldsgebyr-finansiering. Affaldsaktørbekendtgørelsen begrænser/forbyder imidlertid, at kommuner finansierer aktiviteter, der ikke har med affald at gøre, via affaldsgebyrer.

Dilemma mellem hjemmel til etablering og mulighed for gebyrfinansiering

Der er et væsentligt dilemma mellem, på den ene side, hjemlen til etablering af Genværket og, på den anden side, muligheden for gebyrfinansiering. Dilemmaet er, at for at det skal være lovligt for Randers Kommune at etablere Genværket, så må det ikke være et anlæg til behandling af affald, da efterbehandling af affald jf. Affaldsbekendtgørelsen som altovervejende hovedregel skal varetages af private virksomheder. Der er således en indbygget modstrid mellem grundlaget for etablering af Genværket, og muligheden for gebyrfinansiering.

Det følger endvidere af Miljøbeskyttelseslovens §49b, at kommuner som udgangspunkt ikke må deltage i aktiviteter forbundet med behandling af affald egnet til materialenyttiggørelse, hvilket også omfatter forberedelse af affald med henblik på genbrug og genanvendelse. Derfor er det nødvendigt at sikre, at de genstande, der indleveres på Genværket, ikke defineres som affald. Dette har imidlertid den konsekvens, at muligheden for gebyrfinansiering bortfalder, da det alene er kommunale aktiviteter relateret til netop håndtering af affald, der må finansieres gennem gebyrer.

Affaldsaktørbekendtgørelsen tillader gebyrfinansiering af visse kommunale behandlingstiltag af affald, men aktiviteterne skal drives på kommercielle vilkår med privat deltagelse (minimum 25% privat ejerskab) for at overholde kravene i miljøbeskyttelsesloven.

Dette rejser spørgsmålet om, hvorvidt og hvordan Genværket kan finansieres via gebyrer, når det kræves, at aktiviteterne skal drives kommercielt og med privat medejerskab. Det er i øvrigt kun hvis udbud af efterbehandlingen af indsamlet affald ikke fører til kontrakt med en privat leverandør, at en kommune må indgå i opgaven. Det kan overvejes, om genstande indleveret til Genværket kan defineres som affald, der så af de enkelte butiksdrevende oparbejdes/renoveres til genbrug og salg. Dette vil dog medføre følgende udfordringer:

- at der er væsentlig usikkerhed om, hvorvidt Genværkets konstruktion medfører, at de indleverede genstande vil blive betragtet som affald tilhørende Randers Kommune inden de overtages af den butiksdrevende. Det vil i så fald betyde, at Randers Kommune er stærkt begrænset i mulighederne for at videregive disse genstande til private forretningsdrevende
- at man dermed bryder med de fastsatte definitioner af affaldsfraktioner. Fraktioner hvis efterbehandling i øvrigt skal udbydes og forvaltningen bekendt i det væsentligste allerede er udbudt konkret i Randers Kommune.

De genstande, der indleveres til Genværket, skal være defineret som værende ikke-affald, da det ellers ikke vil være lovligt for Randers Kommune at være involveret i etablering og drift, hvilket samtidig har den konsekvens, at det ikke er lovligt at gebyrfinansiere.

På baggrund af de indledende undersøgelser konkluderer de eksterne rådgivere indledningsvist, at der er betydelig tvivl og usikkerhed omkring kommuners mulighed for at deltage i aktiviteter som Genværket. Derfor opfordrer de eksterne rådgivere til at søge landspolitisk behandling og stillingtagen, alternativ forelæggelse for relevante tilsynsmyndigheder, hvis der ikke kan forventes ændringer i lovgivningen, der tydeliggør mulighederne.

Ejerskabskonstruktioner af Genværket

Ejerskabskonstruktioner er væsentlige at kigge på, da det – i nær sammenhæng med finansieringsmodellen – påvirker både den økonomiske og juridiske ramme for projektets realisering.

Ejerskabskonstruktionen har betydning for finansieringsmuligheder, kontrol og styring af projektet, samt overholdelse af gældende lovgivning og reguleringer. Desuden må valget af ejerskabsform formodes at have en ikke ubetydelig indflydelse på projektets risikoprofil og langsigtede levedygtighed.

Nedenstående oplystes kort væsentlige kendetegn for de enkelte ejerskabskonstruktioner med væsentlige generelle fordele og ulemper ved de enkelte ejerskabskonstruktioner:

Ejerskabskonstruktion	Fordele	Ulemper	Temaer
100% kommunalt ejerskab	Formåls-motiveret Styring og kontrol	Finanseringsproblematik	Må Randers Kommune udleje? Må der gebyrfinansieres? Kan der skaffes finansiering? (egen eller v pensionselskaber, støttemidler eller lign. kombination)
Socialøkonomisk virksomhed	Formål (men måske et andet...?)	Ingen direkte styring og kontrol	Realistisk? Finansiering? Kan "de" indtage en rolle i den større fun
560-selskab	Styring og kontrol Samarbejde på tværs Skala	Afledte omkostninger Processen	Jf. "100% kommunalt ejerskab"
OPP/Koncession	Reduceret kapitalbehov Kommerciel motivation	Styring og kontrol via kontrakt Kompleks konstruktion Ejerskab Kommerciel motivation	Kan betragtes som en kontraktform på et ejerskab, da OPP typisk vil medføre et pr ejerskab gennem en årrække, evt. kombi ret til kommunens tilbagekøb Er der et marked? Kan grund sælges med servitut?
OPS (delt offentligt/privat ejerskab jf. LBK 655 af 07/06/2019)	Reduceret kapitalbehov Delvis formål/kommerciel motivation	Kompleks konstruktion Randers Kommune må ikke have bestemmende indflydelse Finanseringsproblematik	Må Randers Kommune etablere et OPS på projekt? Er der "et marked"? Vil ejerskabet kunne accepteres politisk?
100% privat ejerskab	Ingen kommunal finansiering af etablering (måske delvist til drift) Kommerciel motivation	Styring og kontrol via kontrakt Ejerskab Kommerciel motivation	Er der et marked? Kan grund sælges med servitut?

Forvaltningen foreslår at udarbejde en mere detaljeret analyse og beskrivelse af de primært relevante ejerskabskonstruktioner.

Et væsentligt bidrag til udarbejdelsen af denne analyse og scenariebeskrivelserne vil være uformelle dialoger med potentielle private og institutionelle investorer og/eller driftsoperatører, der formodes at kunne bidrage til kvalificering af beskrivelserne. Denne dialog forventes at omfatte en uforpligtende tilkendegivelse fra disse dialogpartnere omkring deres interesse og eventuelle forudsætninger for at indgå i de beskrevne scenarier. I den forbindelse er der udarbejdet skitseforslag til design af centeret for at illustrere nogle muligheder på potentielle placeringer og design (se vedhæftede bilag).

Efterfølgende foreslår forvaltningen at forelægge den eller de påtænkte ejerskabskonstruktioner for relevante tilsynsmyndigheder for at sikre, at valgte modeller overholder gældende lovgivning og er gennemførlige.

Forslag til procesplan

Forvaltningen foreslår på den baggrund følgende proces:

Aktivitet	Tidspunkt
Udarbejdelse af udkast til scenariebeskrivelser som grundlag for afsøgende markedsdialog	Uge 3 - 7
Udvælgelse af dialogpartnere	
Dialog med udvalgte potentielle aktører	Uge 8 - 12
Kvalificering af scenariebeskrivelser pba. dialogmøderne	Uge 13 - 17
Fremlæggelse af kvalificerede scenariebeskrivelser til MTU	Uge 23
Anmodning om vejledende udtalelser fra tilsynsmyndighederne	Efteråret 2025

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen. Udgifter vedrørende procesplanens aktiviteter afholdes inden for områdets eksisterende økonomiske ramme.

Bilag

Skitseforslag Genværket

Oplæg vedr. Genværket 7.1.24 .pdf

Punkt 3: Grøn Trepert - Udpegning af politisk repræsentation i de Lokale Grønne treparter

00.22.04-A30-2-22

Resumé

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark får kommunerne ansvaret for planlægning og implementering af arealomlægningsindsatsen.

Kommunernes opgave forankres i lokale grønne treparter, der tager udgangspunkt i de eksisterende vandoplandsstyregupper (VOS'er jf. vandplanlovgivningen).

Byrådet skal udpege en politisk repræsentant, der skal repræsentere kommunen i de lokale grønne treparter. Det foreslås, at der udpeges en politisk repræsentant til hvert af de tre hovedvandoplande Randers Fjord, Limfjorden og Mariager Fjord. Det foreslås, at der ikke udpeges en politisk repræsentant til Nordlige Kattegat, Skagerrak, da Randers kommunes andel af arealet i oplandet er ubetydelig, og der ikke forventes at skulle gennemføres nogen indsats i Randers kommune i forhold til dette opland.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og miljø- og teknikudvalget.

1. at Byrådet udpeger et byrådsmedlem, der skal repræsentere kommunen i den lokale trepart for Randers Fjord.
2. at Byrådet udpeger et byrådsmedlem, der skal repræsentere kommunen i den lokale trepart for Limfjorden.
3. at Byrådet udpeger et byrådsmedlem, der skal repræsentere kommunen i den lokale trepart for Mariager Fjord.
4. at Byrådet ikke udpeger et byrådsmedlem, der skal repræsentere kommunen i den lokale trepart for det Nordlige Kattegat og Skagerrak.

Beslutning

1-3. at fremsendes uden indstilling.

4. at indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark får kommunerne en central rolle med ansvar for planlægning og implementering af arealomlægningsindsatsen. Det betyder, at kommunerne skal udarbejde dynamiske omlægningsplaner senest i 2025, der viser, hvordan man lokalt vil komme i mål med indsatsen. Indsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, for herved at sikre en god økologisk tilstand i havmiljøet, bedre vilkår for natur og biodiversitet samt en mindre klimabelastning.

Siden 2010 har kommunerne, som konsekvens af den gældende vandplanlovgivning, koordineret udtagning af landbrugsjord i 23 tværkommunale vandoplandsstyregupper (VOS'er) målrettet reduktion i N belastningen af havmiljøet. Udtagningen af landbrugsjord er sket via etableringen af lavbundsarealer og vådområder.

Randers Kommune er i dag medlem af VOS Randers Fjord, hvor Viborg Kommune varetager sekretariatsrollen, VOS Limfjorden, hvor Limfjordsrådet varetager sekretariatsrollen og VOS Mariager Fjord, hvor Mariagerfjord Kommune varetager sekretariatsbetjeningen. For det 4. hovedopland "Nordlige Kattegat, Skagerrak", varetages sekretariatsrollen af Hjørring Kommune.

Disse tværkommunale VOS'er omdannes fremover til de nye lokale grønne treparter og udvides i den forbindelse med flere aktører.

Hver lokal grøn trepart består fremover af følgende medlemmer:

- 1-2 repræsentanter for hver kommune i oplandet, heraf mindst 1 politisk repræsentant
- 1-2 lokale landbrugsrepræsentanter
- 1-2 lokale repræsentanter for lokale naturorganisationer
- 1 repræsentant fra Naturstyrelsen

Repræsentanterne fra natur- og landbrugsorganisationerne udpeges centralt af hhv. Danmarks Naturfredningsforenings og Landbrug & Fødevarers hovedorganisationer. Naturstyrelsen udpeger også deres repræsentanter.

Udpegning af repræsentant

Byrådet skal således udpege 1 politisk repræsentant til hver af de lokale grønne trepart, som Randers Kommune er en del af. Fristen for udpegelse til de lokale grønne trepart bliver forventeligt 1. februar 2025.

I dag er Randers Kommune repræsenteret i VOS Randers Fjord ved Karen Lagoni. Randers Kommune er ligeledes i VOS'en for Limfjorden repræsenteret ved Karen Lagoni. I dag er der ikke politisk repræsentation i VOS'en i Mariager Fjord.

Som oplandskommune kan man undlade at lade sig repræsentere i en lokal grøn trepart, hvis der er enighed med de øvrige byråd i den lokale grønne trepart om, at andelen af kommunens areal i oplandet er ubetydelig eller ikke relevant. Dette gør sig gældende ift. VOS'en vedrørende det Nordlige Kattegat, Skagerak, hvor Randers Kommune lader sig repræsentere ved en embedsmand, idet der ikke forventes at skulle gennemføres nogen indsats i Randers kommune i forhold til dette opland.

Tværgående konsekvenser

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementeringen.

Retsligt grundlag

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

- Aftale om et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevarerforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening den 24. juni 2024.
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre den 18. november 2024.
- Kvælstofindsatsbehovet fastlægges i statens reviderede vandområdeplaner 2021-2027, som blev sendt i høring den [20. december 2024].

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen

Bilag

Slides til MTU vedr. Grøn trepart

Punkt 4: Orientering om resultat af undersøgelse af Alling Å

06.02.00-G01-5-24

Resumé

Jordskredet og håndteringen af mikrofiller ved det tidligere Nordic Waste har forårsaget en forurening af overfladevandet. Vandløbsinsekter, krebs og fisk er derfor blevet undersøgt for indholdet af kemiske stoffer. Stofferne som der er målt på er de komponenter, der normalt måles for i forhold til fødevarer sikkerhed og i forhold til, hvad der giver mening i forhold til indholdet i mikrofiller.

Resultatet af analysen viser, at der ikke er nogen påvirkning af vandløbet og, at den indsats, der er foretaget i forbindelse med jordskredet ved Nordic Waste, har forhindret en forurening af Alling Å og Åens Fauna.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget

1. at resultaterne af undersøgelsen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Jordskredet og håndteringen af mikrofiller ved det tidligere Nordic Waste har forårsaget en forurening af det overfladevand, som falder på området. Der har ligeledes været en mistanke om, hvorvidt Alling Å kunne være forurennet. Der er derfor foretaget en undersøgelse af fisk, krebs og smådyr i Alling Å for at be- eller afkræfte om det er tilfældet. Prøver og analysen af resultaterne er foretaget i 2024.

Signalkrebs

Alling Å huser en stor mængde af den invasive krebseart, signalkrebs. Disse krebs er genstand for en målrettet indsats om opfiskning med Norddjurs Kommune som facilitator. Der er desuden et større rekreativt fiskeri udover denne målrettede ordning på signalkrebs i Alling Å.

Ved undersøgelsen er der opfisket krebs på fire lokaliteter. Én opstrøms Nordic Waste, to nedstrøms Nordic Waste, samt et tilløb (Skørring Å) som reference. Krebsenes haler er derefter blevet analyseret, for de valgte parametre, som Fødevarestyrelsen har anbefalet.

Resultatet viser, at den eneste overskridelse der er, er ved lokaliteten ved E45, hvor der er påvist 0,72 mg/k bly, hvor grænseværdien er 0,50 mg/kg. Fødevarestyrelsen udtaler: ”Bly er en af de kontaminanter, hvor der er fokus på at reducere eksponeringen, hvorfor et indhold i krebshalerne er bekymrende i forhold til borgere, som hyppigt indtager signalkrebs fra denne lokalitet. Bly er særligt sundhedsskadeligt for gravide og børn.” Resultatet af analysen viser, at der ikke er nogen påvirkning af vandløbet i forhold til jordskredet ved Nordic Waste. Den konstaterede akkumulering af bly stammer formentlig fra trafikken på E45.

Alle øvrige krebs i undersøgelsen overholder kriterierne for, at kunne markedsføres som fødevarer.

Fisk

I fiskeundersøgelsen er bækørred og ål blevet analyseret efter fødevarestyrelsens anbefalinger. Bækørred og ål er valgt, da disse er relativt stationære i vandløbet og er arter, som kan blive brugt til konsum af lystfiskere. Grundet mangel på bækørred, som overholdt mindstemålet er stationen opstrøms Nordic Waste ikke medtaget som ved undersøgelsen af signalkrebs. Konklusionen af undersøgelsen er, at fødevarestyrelsen vurderer, at både bækørred og ål overholder grænseværdierne for konsum.

Vandløbsinsekter

I foråret 2024 er der foretaget undersøgelser fra 3 stationer opstrøms Nordic Waste og fra 4 stationer nedstrøms Nordic Waste. Der er desuden foretaget undersøgelser i 4 tilløb til Alling Å. På stationen opstrøms Nordic Waste i Alling Å blev der fundet en sammensætning af smådyrsfaunaen, der resulterede i en beregnet faunaklasse på 7. Dette svarer til høj økologisk tilstand. På den nærmeste station nedstrøms Nordic Waste er fundet smådyr svarende til en faunaklasse 5, hvilket svarer til god økologisk tilstand.

Der ses dermed en relativ stor forskel i smådyrslivet, når man sammenligner de to stationer. Fysisk set er vandløbet på de to stationer sammenlignelige. Det er dermed sandsynligt, at vandkvaliteten er påvirket på stationen nedstrøms Nordic Waste, relativt i forhold til den opstrøms station.

På stationen nedstrøms Nordic Waste findes DVFI-værdier tilbage fra 1998. Disse data viser, at DVFI i slut 1990'erne og start 00'erne lå på 3-4, mens den fra 2018 til 2022 lå på 5 eller 6. Den seneste statslige måling fra 2023 havde en DVFI-værdi på 4, hvor stationen i undersøgelsen fra 2024 har DVFI 5. Disse data indikerer, at vandkvaliteten i Alling Å ved stationen gennem længere tid har været påvirket. Det er dog usikkert hvilke faktorer, der er udslagsgivende for resultatet på lokaliteten, som ligger op af E45.

Fauna undersøgelserne viser ikke en entydig belastning af smådyrslivet i Alling Å, som følge af jordskredet ved Nordic Waste.

Der sker løbende genindvandring af vandløbsfauna til Alling Å fra de vandløbstilløb, hvor der er målt en større rigdom i artssammensætningen end i selve Alling Å.

Samlet konklusion

Resultatet af analysen viser, at der ikke er nogen påvirkning af vandløbet og den indsats, der er foretaget i forbindelse med jordskredet ved Nordic Waste har forhindret en forurening af Alling Å og åens fauna. Den konstaterede akkumulering af bly på den ene målestation med signalkrebs stammer formentlig fra trafikken på E45, hvilket er forventeligt.

Økonomi

Den samlede udgift for undersøgelserne forventes at blive på 254.067 kr.

Udgiften håndteres som øvrige udgifter relateret til indsatsen ved Nordic Waste.

Punkt 5: Ansøgning om nedrivning - Laksegade 15, 8930 Randers NØ

01.10.00-P19-6-24

Resumé

Forvaltningen har modtaget en ansøgning om nedrivning af Laksegade 15 i Randers. Huset er registreret som bevaringsværdigt.

Forvaltningen har forelagt sagen for kommunens §17, stk. 4 udvalg, Bevaringsudvalget. Udvalget anbefaler, at ansøgning om nedrivning ikke godkendes.

Miljø- og teknikudvalget skal tage stilling til, om nedrivningen af huset skal tillades. Afslag på nedrivning vil indebære, at der nedlægges et forbud efter planlovens § 14, hvorefter Randers Kommune vil have ét år til at fremlægge et forslag til lokalplan.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til miljø- og teknikudvalget,

1. at der gives afslag til nedrivning af Laksegade 15 i Randers.

Beslutning

Godkendt med 4 stemmer for og 1 imod. Imod stemte Bo Vestergaard.

Karina Hjorth undlod at stemme.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har modtaget en ansøgning fra ejer af Laksegade 15 i Randers.

Fotos fra 2024 ses i bilag 1. Diverse oversigtskort ses i bilag 2.

Ansøger har i forbindelse med ansøgning om nedrivning ikke indikeret ønske om opførelse af nye bygninger på ejendommen. Ansøger begrundet dog ansøgning med, at vurderingsstyrelsen har fastsat en grundværdi på ejendommen, der er så høj, at det umuliggør et salg til en privat køber, i det at denne er fastsat efter ejendommens mulige anvendelsesmuligheder i kommuneplanen og den reelle anvendelse. Ansøger er derfor af sin ejendomsmægler blevet anbefalet at udbyde ejendommen til salg som et projekt. Ydermere beskriver ansøger, at det, at ejendommen er bevaringsværdig, giver en risiko for en mulig investor, idet der kan komme afslag på en nedrivningsansøgning. Derfor ansøger ejer om en nedrivningstilladelse på forhånd.

Ansøger uddyber ansøgning om nedrivning i et partshøringssvar, som ses i bilag 3.

Området

Ejendommen ligger for enden af vejen Laksegade, der er en sidegade til Udbyhøjvej i sydgående retning. Huset er fra 1928. Ejendommen ligger umiddelbart ud til den vestlige adgangsvej, Sidesporet, til Sporbyen og flankeres af denne vej mod to skel.

Huset har oprindeligt ligget ud til Hadsundbanen, som løb der, hvor Sidesporet er i dag. Der ligger tilsvarende huse i området samt etageboligbebyggelse

Planforhold og anden lovgivning

Kommuneplanens rammer

Området er udlagt i rammeområde 1.02.B.10-Fjordgade, hvori det er beskrevet, at området kan anvendes til etageboligbebyggelse, fællesanlæg og institutioner til dækning af bydelens behov. Bebyggelse må højst opføres i 12 meters højde i 2,5 etager og med en bebyggelsesprocent på 50 % for den enkelte ejendom.

Kulturmiljø

Ejendommen ligger inden for kulturmiljøudpegningen for Sporbyen Scandia i Randers Kommuneplan 2021, hvor man gennem mange år stod for produktionen af togvogne til det danske jernbanenet. Laksegade og området deromkring var et af de nærmeste boligkvarterer ved Scandia.

Bevaringsværdi

I området omkring Laksegade er der flere bevaringsværdige huse og bygninger. Laksegade 15 blev i 1999 udpeget som bevaringsværdigt og har en bevaringsværdi på 4. I kommuneplanen er bevaringsværdige bygninger registreret med en værdi mellem 1-4, på en skala fra 1-9, hvor 1 er højest.

Husets bærende bevaringsværdi ligger i, at det rent arkitektonisk er et fint eksemplar på den danske byggetradition i stiltypen bedre byggeskik, da det står med originalt tegltag og intakt bygningskrop med murstensornamentik ved hjørner.

Huse i bedre byggeskik kommer af en arkitekturbevægelse stiftet i 1915, som et modsvar på de arkitektoniske strømninger der kom fra udlandet. Man ønskede i stedet at fokusere på den danske byggetradition og det gode håndværk. Bedre byggeskik blev det første typehus, som med mindre ændringer kunne tilpasse sig bestemte forhold. Der var fokus på god, klassisk proportionering, korrekte detaljer og ærlighed i valget af byggematerialer. Man ønskede, at husene skulle være enkle, hjemlige og smukke, samt at indretningen skulle være praktisk og tidssvarende.

Bevaringsudvalgets anbefaling

Bevaringsudvalget havde sagen til udtalelse den 30. oktober 2024 og anbefaler;

”at nedrivning ikke godkendes. Bygningen indgår i en sammenhæng med andre villaer, og i fint samspil med etageboligerne i området, samt afspejler og underbygger den mangfoldighed der præger området. Det er også en del af områdets historie i forhold til boliger tilknyttet Scandia.

Bygningen fremstår samtidig i god stand, hvorfor der tilstandsmæssigt ikke er noget, der taler for en nedrivning.”

Forvaltningens vurdering og anbefaling

Forvaltningen vurderer, at huset fremstår uden væsentlige udvendige ændringer siden opførelse eller registreringen i 1999, hvorfor udpegningen som bevaringsværdig fortsat er yderst relevant. Derudover vurderer forvaltningen, at nedrivning af det bevaringsværdige hus er et tab, i forhold til den arkitektoniske værdi den bringer området og dets samspil med andre tilsvarende bevaringsværdige bygninger i nærområdet.

Hvad angår fastsættelse af grundværdien, så har vurderingsstyrelsen netop haft et forslag til praksisændring i høring, hvor udfordringerne med at man har lagt alle anvendelsesmuligheder i plangrundlaget til grund for fastsættelsen af grundværdier revurderes.

Ændringsforslaget er endnu ikke endeligt vedtaget og forventes kun at gælde for fremtidige vurderinger.

Kommuneplanrammer er ikke byggeretsgivende for den enkelte grundejer, men er alene bindende og retningsgivende for kommunens egne planer og sagsbehandling. Når et område i en kommuneplanramme er udlagt til en eller flere specifikke anvendelser, kan man som grundejer forvente, at udviklingen indenfor rammeområdet som helhed vil gå i retning af de pågældende anvendelser gennem udarbejdelse af lokalplaner. Der vil dog typisk ikke være basis for at forvente, at anvendelser, der følger af en kommuneplanramme, vil blive realiseret i hele rammeområdet, ligesom der heller ikke er sikkerhed for, at en kommune vil give tilladelse til en bestemt anvendelse, blot fordi den følger af en kommuneplanramme. For områder, der ikke er lokalplanlagte, og hvor anvendelsen alene følger af en

kommuneplanramme, er der altså risiko for, at der ansættes en grundværdi på baggrund af en anvendelse, der reelt ikke er mulig. Dette er særligt problematisk, hvis der er tale om en anvendelse, der er udtryk for en mere intensiv udnyttelse af grunden, end hvad der faktisk er bygget på grunden.

Forvaltningen vurderer umiddelbart at det er tilfældet med Laksegade 15, i det at det er et åben-lavt parcelhus der ligger i et område hvor kommuneplan giver mulighed mere intensiv udnyttelse i form at etagebyggeri.

Hvis miljø- og teknikudvalget følger forvaltningens indstilling, vil forvaltningen udarbejde et § 14-forbud i henhold til planloven omfattende, at Laksegade 15 ikke må nedrives.

Erhvervs- og planudvalget vil snarest derefter blive forelagt en igangsætningssag af ny lokalplan, hvor forvaltningen vil indstille til, at planområdet udvides til at omfatte nærområdet omkring Laksegade 15.

Økonomi

Et afslag på ansøgning om nedrivning kan i yderste konsekvens medføre en overtagelsespligt for kommunen. Det gælder, hvis ejeren kan godtgøre, at der pga. bevaringsværdien er et væsentligt misforhold mellem ejendommens afkastningsgrad og afkastningsgraden for ejendomme med lignende beliggenhed og benyttelse, som ikke er omfattet et nedrivningsforbud.

Det medfører efter praksis ikke overtagelsespligt, at det bedre kan betale sig at nedrive end at anvende den eksisterende bygningsmasse. Det er derfor forvaltningens vurdering ud fra de foreliggende oplysninger, at kommunen ikke vil være overtagelsespligtig af ejendommen.

I tilfælde af en igangsætningssag for en bevarende lokalplan med nedrivningsforbud på erhvervs- og planudvalget, så vil forvaltningen få belyst mulighed for overtagelsespligt nærmere.

Bilag

Fotos af Laksegade 15

Oversigtskort over Laksegade 15

Partshøringsvar fra ejer af Laksegade 15

Punkt 6: Opdatering af kompetenceplanen 2024

00.01.00-A21-3-23

Resumé

I september 2021 blev Randers Kommunes første kompetenceplan vedtaget af byrådet. Kompetenceplanen fastlægger og samler de overordnede rammer for, hvor beslutninger i kommunen skal træffes.

Planen blev senest opdateret i 2022, og der forelægges nu en ny opdatering af planen til byrådets godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet, via økonomiudvalget, beskæftigelsesudvalget, børne- og familieudvalget, landdistriktsudvalget, miljø- og teknikudvalget, omsorgsudvalget, skole- og uddannelsesudvalget, socialudvalget, sundheds-, idræts og kulturudvalget og erhvervs- og planudvalget,

1. at kompetenceplanen godkendes.

Beslutning

Indstilles godkendt med 4 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Anker Boje. Karina Hjorth tog forbehold.

Anker Boje stillede følgende ændringsforslag:

At udvalget besluttede, at udvalget indstiller til byrådet, at for punktet "Borgmesteren bemyndiges til at vælge det mest fordelagtige lånetilbud efter indstilling fra forvaltningen" skal tekst og skema ændres, således at beslutningskompetencen ligger hos økonomiudvalget.

Udvalget forkastede forslaget med 3 stemmer for og 3 stemmer imod. For stemte Anker Boje, Frank Nørgaard og Karina Hjorth.

Anker Boje kom med følgende mindretalsudtalelse:

"Østbroen finder det hensigtsmæssigt, at beslutningskompetencen vedr. lånoptagelse placeres hos økonomiudvalget, fremfor hos borgmesteren og forvaltningen - dels pga. størrelsen af de økonomiske dispositioner, og dels pga. kommunens nuværende økonomiske situation."

Frank Nørgaard stillede følgende ændringsforslag:

at det besluttes, at udvalget indstiller til byrådet, at skiltepolitikken fremover varetages af det siddende udvalg (MTU)

Udvalget forkastede forslaget med 1 stemme for og 5 stemmer imod. For stemte Frank Nørgaard.

Frank Nørgaard stillede følgende ændringsforslag:

at det besluttes, at forespørgsler i forhold til dispensation til lokalplaner fremover varetages af det siddende udvalg (EPU)

Udvalget forkastede forslaget med 2 stemmer for og 3 stemmer imod. For stemte Frank Nørgaard og Anker Boje.

Karina Hjorth undlod at stemme.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I september 2021 blev Randers Kommunes første kompetenceplan vedtaget af byrådet. Kompetenceplanen samler og fastlægger de overordnede rammer for, hvor beslutninger i kommunen skal træffes. Formålet med planen er at skabe overblik over, hvor kompetencen til at træffe beslutninger i Randers Kommune er placeret, således at politikere, embedsmænd og andre til enhver tid, via planen, kan skaffe sig oplysning om og overblik over, om en sag f.eks. skal afgøres politisk eller administrativt.

Kompetenceplanen er ikke en udtømmende regulering af kompetencen til at træffe beslutninger i Randers Kommune. De steder, hvor kompetenceplanen ikke dækker, gælder almindelige principper for, hvor beslutninger skal træffes i kommuner. Disse går kort ud på, at hvis en sag har større politisk eller økonomisk betydning for kommunen, er der en formodning for, at sagen skal behandles af byrådet. Kompetenceplanen er både udtryk for, hvordan byrådet mener kompetencen til beslutninger skal være, men også på en række områder udtryk for, hvor beslutninger efter lovgivningen skal træffes.

Forvaltningen har stillet forslag til en række ændringer/justeringer af kompetenceplanen. Ændringerne er nærmere beskrevet i bilag vedlagt sagen.

De stillede forslag er hver især udtryk for større eller mindre ændringer til planen. Nogle er således helt nye delegerationer, mens andre alene er udtryk for kodificeringer af en praksis, der allerede følges i kommunen. Herudover er nogle forslag blot af præciserende karakter og supplerer en allerede gældende delegation, der følger af den senest vedtagne 2022-kompetenceplan, ligesom visse forslag blot er omplaceret i planen og ikke ændret materielt.

I bilaget med beskrivelser er en række af forslagene uddybet ved eksempler. Disse eksempler er medtaget for forståelsens skyld og skal derfor ikke ses som udtømmende eller begrænsende for delegationens rækkevidde og betydning.

Videre proces

Behandlingsplan:

- BFU 7. januar 2025
- MTU 7. januar 2025
- SIK 8. januar 2025
- EPU 9. januar 2025
- SU 9. januar 2025
- OU 13. januar 2025
- SKU 13. januar 2025
- BU 14. januar 2025
- LDU 15. januar 2025
- ØU 20. januar 2025
- BY 27. januar 2025

Bilag

Beskrivelse af ændringer til kompetenceplanen 2024

Udkast til kompetenceplan 2024

Punkt 7: Anmodning fra Karen Lagoni, Socialdemokratiet, vedr. den grønne trepart

00.01.00-G01-264-24

Indstilling

Sagen forelægges til beslutning

Beslutning

Udvalget besluttede, at der ikke foretages yderligere.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Karen Lagoni, Socialdemokratiet, har i mail af d. 21/11-2024 fremsendt følgende:

Jeg vil gerne have følgende på det første januarmøde i M/T

Kan vi få en gennemgang af Den grønne trepart og hvad der skal ske i Randers Kommune.

Hvordan kommer det hele til at arbejde sammen med Gudenåplanen.

Punkt 8: Gensidig orientering

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet særskilt at berette.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.